

רב"ש | פרי חכם - על התורה

הקדמה

"תנו רבנן שלשה שותפין יש באדם, הקב"ה ואביו ואמו, אביו מזריע הלובן וכו'. אמו מזרעת אודם וכו'. והקב"ה נותן בו רוח ונשמה" וכו' (נדה לא.).

"אדם" נקרא בחינת הנפשות שבו. כמו שאמרו חז"ל, (יבמות סא.) "אתם קרוין אדם". והוא נפש הישראלי, שבזה הוא מובדל ומופרש מאומות העולם.

האדם מורכב משני דברים - חומר וצורה. חומר, אנו מכנים את הבריאה. וצורה, את הבורא. יוצא שיש לנו בהכרח שלשה שותפים. הקב"ה, שהוא נותן את הנשמה והאור המחיה את הכלי, הנקרא בחינת השראת השכינה, שמשרה שכינתו בכלי. והכלי נמשך מאב ואם, אביו נותן את הלובן, ואמו האודם.

וכמו שהאדם מורכב משני דברים, כמו"כ הכלי מורכב משני דברים, א. רצון לקבל. ב. כח העיכוב. כי שלימות הכלי אינו יכול להיות מחומר אחד - רצון לקבל, אלא שמוכרח להיות גם מבחינת תיקוני הכלי, הנקרא בשם כח העיכוב. שמכריח את רצונו מלקבל.

לכן, מהאם - הסביבה, הוא מקבל הרצון לקבל. ומהאב - רבו הוא מקבל את תיקוני הכלי. והאור - הצורה שמתלבש בתוך הכלי נקרא הבורא.

אב, נקרא הרב, כמו שאמרו חז"ל, (סנהדרין יט:) "כל המלמד בן חבירו תורה וכו' כאילו ילדו". אם, נקראים החברים, שהאדם רוכש מחברו בחינת סימוקים, היינו גבורות. ועד כמה שהרב משתדל עמו ונותן בו לובן, שמלבנו מהאדמימות שרכש מחבריו, ברגע שהוא יוצא מבית הרב ונכנס לתוך הסביבה, מיד נאבדים כל הרצונות, התשוקות והמגמות שקנה בזיעת אפו בעזרת רבו.

אבל אין ההפסד גדול ביותר, היות שבסופו של דבר, הוא עולה מעלה מעלה, עד שמגיע לרום הפסגה, כי על ידי כף הקלע שנקלע מפעם בפעם, מרבו לסביבה ומהסביבה לרבו התרקם הכלי ונעשה ראוי למשכן השראת השכינה. - שהקב"ה ה"ס קו האמצעי, שהוא מכריע ועושה שלום ביניהם בסוד, (תהלים פה ט) "כי ידבר שלום אל עמו". שעל ידי שלשה אלו נולד האדם, ואם יחסר אחד מאלו אינו יכול להולד, כי הקב"ה אינו יכול לתת את הרע הזה, מה שהוא קונה מהחברה.

ואם קשה בעינינו, הלא הבורא יתברך, הוא כל יכול, למה אינו יכול להשפיע את העוביות

והרע. כי ידוע שכל מה שאנחנו רואים מבינים ומרגישים, אין זה מחייב את המציאות, שתראה כמו שאנחנו רואים אותה. כי כל הצורות שאנחנו חותמים למציאות, אין היא מתרגשת, שתתפעל מהם.

כי הכלל הוא שאין התחתון יכול לפעול על העליון, רק ההפך העליון יכול לפעול על התחתון. אלא שהבורא יתברך הטביע בנו את הכח הזה, שאנחנו נרגיש מאיזה מציאות, איזה צורה, ונאמר עליה שרק זו המציאות, שאין למעלה הימנה בחינה עליונה יותר, אלא מה שאנו מרגישים, רואים ומבינים, זו אמיתית.

אבל צריכים לדעת, שכל זה אינו לא פחות ולא יותר אלא מאמיתיות מדרגה שלימה. שהמדרגה שאנחנו עומדים בה עכשיו, היא מחייבת אותנו להרגיש כך, בכדי שעל ידי זה, נבוא למטרה האמיתית. וידוע בכדי להגיע לשלימות יש הרבה מדרגות, לכן יש הרבה הרגשות, וכל הרגשה היא אמיתית, שלולי זה - שאם לא נשיג כן ונרגיש כך, לא נגיע למה שמוטל עלינו להגיע.

אבל בסופו של דבר, אין אנו יכולים לחייב את המציאות, שתהיה באותה הצורה, כפי שהיא מתגלית אלינו, כי מראה אלינו הוא כפי שהמטרה מחייבת אותנו - כפי קטנותנו. בדומה לאב הרואה את בנו עולה על סולם רעוע, והוא מראה לו פנים אכזריות, כדי להבהילו שלא יעלה, וכוונתו להצילו ממות ח"ו, האם אנחנו יכולים לחייב שתהיה אותה הצורה האכזרית של אביו למציאותו האמיתית, ולומר שבאמת יש לו אב אכזר ורע לב, כי הוא לא נותן לבנו את מבוקשו? אלא כל פעם שהדבר תלוי בתיקונים, - התיקונים הם הנותנים את הצורות, ולא המציאות את הצורות. יען שלא ניתן לנו להשיג את המציאות.

ומה שהקשינו לעיל, אם הבורא יתברך כל יכול, למה אינו אינו משפיע את העוביות והרע? התשובה היא, בזמן שהאדם משיג רק עוביות ורע, הוא אינו מאמין שהבורא יתברך, הוא הפועל לכל אלה. כי מטרם שזוכים להשגחה פרטית, אין בדעת האדם להשיג שהוא עושה ויעשה לכל המעשים, אפילו למעשים הרעים שמתגלים בעולמנו זה.

לכן הוא מחויב לקנות על ידי הסביבה - החברה, אבל כדי שלא ישאר בתוך הסביבה, חייב שיהיה לו רב, שימשיכו תמיד אליו, ושלא יתן לו זמן לטבוע בטיט היום, וזה נקרא בחינת הלבן שבו. ורק כך מתרקם הכלי הראוי לשכון עליו אור הוי' ותורתו.

ועוד אפשר לומר, שאי אפשר ליחס הרע להבורא יתברך, שהוא הטוב בתכלית, לכן כל זמן שהאדם מרגיש מצבים רעים, הוא מוכרח לומר שהם באים ממקום אחר - מהסביבה, אבל לאמיתו של דבר, כשהאדם זוכה לראות רק טוב, ושאינו כל רע בעולם, והכל נהפך לטוב, אז מראים לו האמת, שהבורא יתברך עשה הכל, מטעם שהוא כל יכול, שהוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

רב"ש. מובא בהקדמה לפרי חכם על התורה

Бааль Сулам. При Хахам
О Торе. Три участника (Предисловие)

«Сказано мудрецами, что трое участвуют в создании человека: Творец, отец и мать, отец дает белое и т.д. Мать дает красное и т.д. А Творец дает ему руах и нешама (душу) и т.д.» (Нида 31).

Человеком называется уровень нефеш в нем. Как сказано мудрецами (Евамот 61): **«Вы зоветесь человек»**. И это душа Израиля, тем самым он отделен и выделен из народов мира.

Человек складывается из двух категорий – материи и формы. Материей мы называем творение. А формой – Творца. Получается, что у нас, несомненно, имеются три участника. Творец, который дает душу и свет, оживляющий кли, что означает присутствие Шхины, когда Его Шхина обитает в кли. А кли исходит от отца и матери, отец дает белое, а мать дает красное.

И как человек состоит из двух вещей, так и кли состоит из двух вещей. **1.** Желание получать. **2.** Сдерживающая сила. Потому что совершенное кли не может состоять только из одной материи – желания получать, необходимы так же исправления кли, называемые сдерживающей силой, которая принуждает желание получать.

Поэтому от **«матери» – окружения**, он получает желание получать. От **«отца» – его рава**, он получает исправления кли. А свет – это форма, которая облачается в кли, и называется Творец.

«Отцом» называется **рав**, как сказано мудрецами (Санедрин 19): **«Кто учит сына товарища Торе и т.д. Как будто бы родил его»**. А **«мать»** – это **товарищи**, и человек берет от товарищей, красное, то есть силы. И сколько бы рав не старался и не давал ему белое, которое отбеливает (очищает) его от того красного, что он получил от товарищей, в то мгновение, когда он выходит из дома учения рава и попадает во внешний окружающий мир, тот час пропадают у него все желания, стремления и цели, которые обрел в поте лица своего с помощью рава.

Но здесь нет большой потери, в конце концов, он поднимается все выше и выше, пока не достигает пика вершины, ведь человек, как камень, выпущенный из пращи, перебрасывается каждый раз от рава к окружению и от окружения к раву. Так создается кли, которое готовится стать храмом, пригодным для обитания Шхины. Творец – это средняя линия, и Он решает и устраивает между ними мир, как говорится в

Псалмах 85:9: **«Ибо мир обещает Он народу своему»**. С помощью этих трех участников рождается человек, и если один из них будет отсутствовать, то он не сможет родиться, ведь Творец не может ему дать то зло, которое он берет от товарищей.

И нам трудно понять, почему Творец, который может все, не может дать авиют (эгоизм) и зло. Известно, что все, что мы видим, понимаем и ощущаем, не обязательно существует в реальности так, как нам это кажется. Потому что все формы, которые мы приписываем реальности - это не сама она так изменяется, не она так возбуждается.

Закон таков, что нижний не может воздействовать на высшего, а наоборот, только высший может подействовать на нижнего. И Творец впечатал в нас такую силу, чтобы мы почувствовали некую реальность, некую форму, и сказали бы о ней, что только это – реальность, и что нет выше нее ничего. И то, что мы ощущаем, видим и понимаем – это истина.

Но необходимо знать, что все это, не более чем часть от истинной совершенной ступени. Ступень, на которой мы сейчас находимся, вынуждает нас так чувствовать, чтобы благодаря этому, мы смогли прийти к истинной цели. Известно, что для того, чтобы достичь совершенства, есть много ступеней, поэтому существует множество ощущений, и каждое ощущение истинное. И если мы не прочувствуем каждое ощущение, то не сможем достичь того, что на нас возложено.

Но в итоге мы не можем вынудить реальность быть такой, как это раскрывается нам, потому что нам это так видится, согласно тому, как нас обязывает цель – согласно нашему небольшому уровню. Это подобно тому, что отец видит, как сын поднимается по шаткой лестнице, и делает угрожающее лицо, желая напугать сына, чтобы тот не поднимался, его намерением является спасти сына от смерти, не дай Бог. Можем ли мы согласиться с тем, что этот агрессивный вид отца, является истинной реальностью, и сказать, что у него, на самом деле агрессивный и злой отец, поскольку не дает сыну то, что тот просит? И каждый раз все зависит от уровня исправления, исправления придают формы, а не (сама) реальность (проявляется) формами. Поэтому нам не дано постигнуть реальность.

А по поводу того, в чем мы усомнились выше – если Творец все может, то почему не даст нам эгоизм и зло? - ответ таков: когда человек обретает только эгоизм и зло, он не верит, что это все делает Творец. Потому что прежде, чем удостоивается личного Управления, человек не осознает, что Он делает, и будет делать всё, - даже все злые вещи, которые раскрываются нам в этом мире.

Поэтому Он вынуждает нас приобрести все с помощью окружения – группы. Но чтобы не остались в окружении, необходим рав, чтобы всегда тянулся за ним, чтобы не давал ему времени погрузиться в трясину, и это называется свойством белого в нем. Только так строится кли, пригодное к тому, чтобы в нем обитал свет Творца и Его Торы.

И еще можно сказать, что невозможно отнести зло к Творцу, который беспредельно добр, поэтому все то время, пока человек ощущает плохие состояния, он должен сказать, что они исходят из иного источника – от окружения. Но на самом деле, когда человек удостоивается видеть только добро, и что в мире вообще нет зла, и все превращается в добро, тогда ему показывают истину, что Творец делает все, поскольку Он .может всё, и Он Один делал, делает и будет делать всё